

ศาสนาพุทธในไทย
สมัยแรกสุด พ.ศ. 1000

(ราว 1,500 ปีมาแล้ว)

ไม่เก่าถึงยุคพระเจ้าอโศก

ศาสนาพุทธ สมัยแรกสุด (ราว 1,500 ไม่เก่าถึงยุค

ศาสนาพุทธจากลังกาและอินเดีย เผยแพร่ถึงดินแดน
สุวรรณภูมิ (บริเวณลุ่มน้ำแม่กลอง-ท่าจีน) แรกสุด หรือ
เก่าสุด ราว พ.ศ.1000

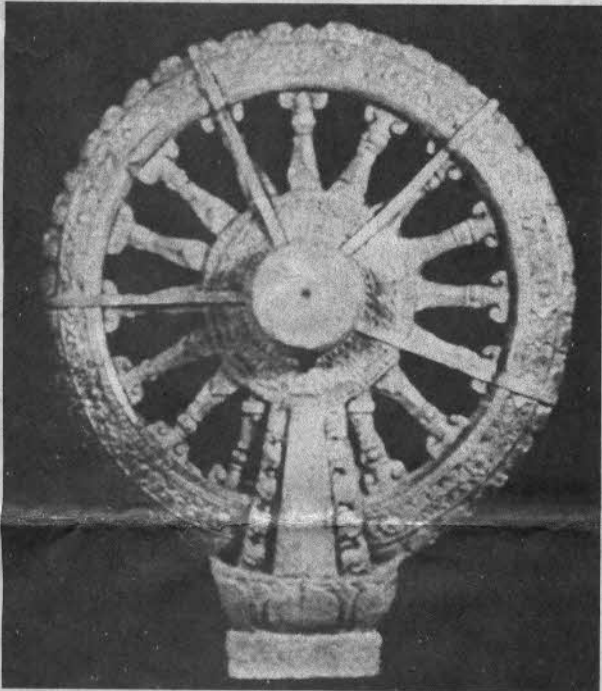
โดยอาศัยเรือพ่อค้าลำเดียวกันกับศาสนาพราหมณ์ ขึ้นบก
ที่เดียวกัน แล้วเข้ามาถึงพร้อมกัน บริเวณเมืองอู่ทอง อ.อู่ทอง
จ.สุพรรณบุรี

ก่อนพราหมณ์กับพุทธเข้ามาถึงสุวรรณภูมิ บรรดาคนพื้นเมือง
ดั้งเดิมนับถือศาสนาผีอยู่มาแล้ว

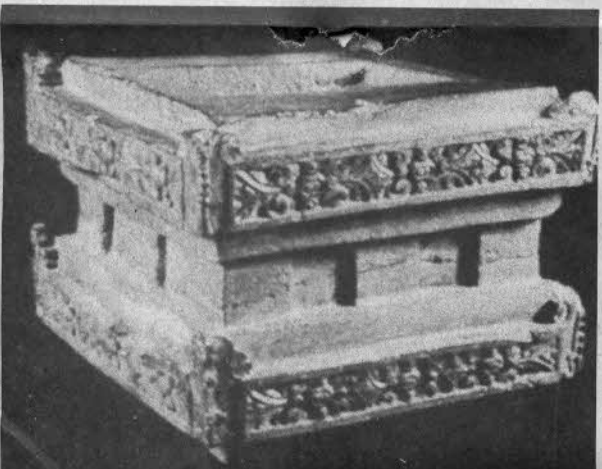
ศาสนาผี 5,000 ปีมาแล้ว

ศาสนาผี มีในไทยและอุษาคเนย์อย่างมั่นคงและเหนียวแน่น
ไม่น้อยกว่า 5,000 ปีมาแล้ว (ก่อนมีศาสนาพราหมณ์กับพุทธใน
อินเดีย)

ตราบนานเท่าไร ศาสนาผียังมีอิทธิพลต่อคนไทย มากกว่า
หรือเหนือกว่าพุทธกับพราหมณ์

ธรรมจักร

2,300 ปีมาแล้ว

พุทธยังไม่มา ประเทศไทยยังไม่มี

“ศาสนาพุทธเป็นศาสนาต่างชาติไทยมานานกว่า 2,300 ปี” เป็นข้อความเผยแพร่ผ่าน
สื่อสาธารณะ โดยพระสงฆ์กลุ่มหนึ่งในไทยทุกวันนี้

แต่ไม่เคยพบข้อมูลวิชาการสนับสนุนว่าจริงตามนั้น เพราะหลักฐานประวัติศาสตร์
โบราณคดี ที่กรมศิลปากร และมหาวิทยาลัยศิลปากร แบ่งปันเผยแพร่สู่สาธารณะหลาย
สิบปีมาแล้ว ระบุชัดเจนว่า **พระพุทธศาสนามาถึงดินแดนสุวรรณภูมิ ราว พ.ศ.1000
หรือ 1,500 ปีมาแล้วเท่านั้น ไม่ใช่ 2,300 ปี**

และ **ยุคนั้น ยังไม่มีชาติไทย แม้ชาติอื่นๆ ก็ยังไม่มี** เพราะชาติเป็นสิ่งที่ใหม่ล่าสุดเพิ่ง
มีในยุครัตนโกสินทร์

ศาสนาพุทธเก่าสุด ยุคทวารวดี

อู่ทอง เป็นศูนย์กลางพุทธศาสนาเก่าที่สุดของยุคทวารวดี

ศาสตราจารย์ ดร.ผาสุก อินทราวุธ กล่าวถึงอู่ทองไว้ในหนังสือ ทวารวดี การศึกษาวิเคราะห์
จากหลักฐานโบราณคดี เมื่อ พ.ศ.2545 ว่า

อู่ทองเป็นชุมชนมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ มีร่องรอยการติดต่อกับอินเดียมาตั้งแต่
ช่วงพุทธศตวรรษที่ 3-5

ต่อมา อู่ทองกลายเป็นเมืองท่าสำคัญของรัฐทวารวดี และเป็นศูนย์กลางพุทธศาสนาที่เก่าแก่
ที่สุดของทวารวดี ราวหลัง พ.ศ.1000

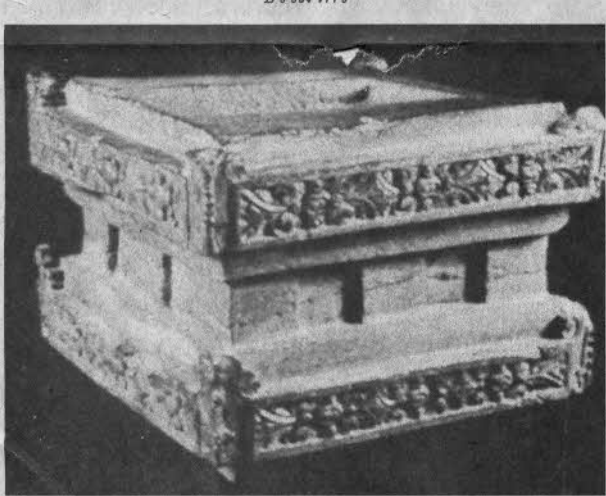
อู่ทองเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาเก่าแก่ที่สุดในวัฒนธรรมทวารวดี มีทั้งมหายานและ
หินยาน (เถรวาท) จากอินเดียและลังกา

แต่ยังไม่เคยพบหลักฐานเกี่ยวกับพระพุทธศาสนายุคพระเจ้าอโศก ไม่ว่าจะนิกายใด ในอู่ทอง
หรือบริเวณใกล้เคียง

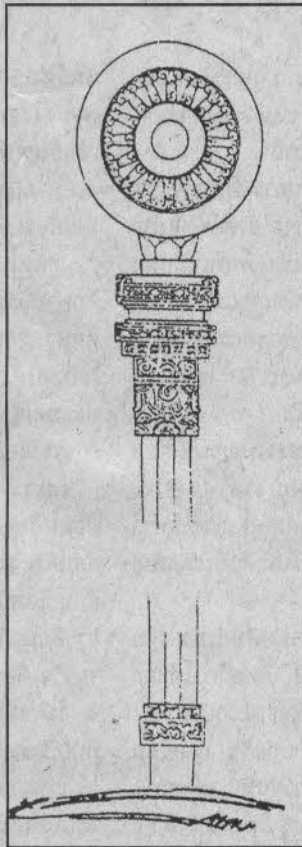
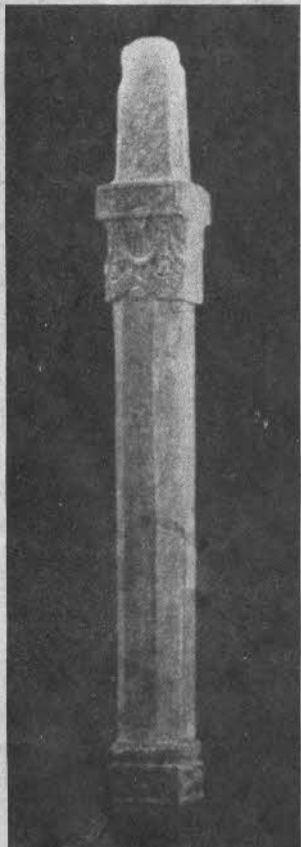
พระเจ้าอโศก มีอายุอยู่ราว พ.ศ.200-300 แล้วเชื่อกันว่าได้ส่งพระสมณทูต อุตตระเถระ และ
โสณเถระ มาเผยแผ่พระพุทธศาสนาถึงดินแดนสุวรรณภูมิ แต่ไม่เคยพบหลักฐานอยู่ในจารึกของ
พระเจ้าอโศก (ซึ่งต่างจากหลักฐานการส่งสมณทูตไปยังดินแดนอื่นๆ ที่มีจารึกของพระองค์ระบุ
ไว้อย่างชัดเจน)

หลักฐานเก่าแก่ที่สุดเกี่ยวกับพระเจ้าอโศกส่งสมณทูตมายังสุวรรณภูมิมีอยู่ใน มหาวงศ์
พงศาวดารลังกา ซึ่งเป็นเอกสารทำขึ้นหลังสมัยพระเจ้าอโศก

แสดงว่าพุทธศาสนาเถรวาทในสุวรรณภูมิและไทย รับจากลังกา (พร้อมการค้า) เมื่อราว

แท่นธรรมจักร

(ซ้าย) เสาทรงแปดเหลี่ยม (ขวา) ลายเส้นแสดงธรรมจักร
ประดิษฐานบนยอดเสา

ธรรมจักรพร้อมแท่นและเสาสลักหิน ฝีมือช่างแบบทวารวดี ราว
หลัง พ.ศ.1000 ทำเลียนแบบสัญลักษณ์พุทธศาสนาในอุทมคดียุค
พระเจ้าอโศก พบอยู่กับพุทธสถานริมห้วยพุทองนาถ เมืองอู่ทอง
(เจดีย์หมายเลข 11) อ.อู่ทอง จ.สุพรรณบุรี

ต่อมา อู่ทองกลายเป็นเมืองท่าสำคัญของรัฐทวารวดี และเป็นศูนย์กลางพุทธศาสนาที่เก่าแก่
ที่สุดของทวารวดี ราวหลัง พ.ศ.1000

อู่ทองเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาเก่าแก่ที่สุดในวัฒนธรรมทวารวดี มีทั้งมหายานและ
หินยาน (เถรวาท) จากอินเดียและลังกา

แต่ยังไม่เคยพบหลักฐานเกี่ยวกับพระพุทธศาสนายุคพระเจ้าอโศก ไม่ว่าจะเป็นกายใด ในอู่ทอง
หรือบริเวณใกล้เคียง

พระเจ้าอโศก มีอายุอยู่ราว พ.ศ.200-300 แล้วเชื่อกันว่าได้ส่งพระสมณทูต อุตตระเถระ และ
โสณเถระ มาเผยแผ่พระพุทธศาสนาถึงดินแดนสุวรรณภูมิ แต่ไม่เคยพบหลักฐานอยู่ในจารึกของ
พระเจ้าอโศก (ซึ่งต่างจากหลักฐานการส่งสมณทูตไปยังดินแดนอื่นๆ ที่มีจารึกของพระองค์ระบุ
ไว้อย่างชัดเจน)

หลักฐานเก่าแก่ที่สุดเกี่ยวกับพระเจ้าอโศกส่งสมณทูตมายังสุวรรณภูมิมีอยู่ใน *มหาวงศ์*
พงศาวดารลังกา ซึ่งเป็นเอกสารทำขึ้นหลังสมัยพระเจ้าอโศก

แสดงว่าพุทธศาสนาเถรวาทในสุวรรณภูมิและไทย รับจากลังกา (พร้อมการค้า) เมื่อราว
พ.ศ.1000

[ประวัติวัฒนธรรมลุ่มน้ำทวน-จะนะสามพัน รายงานการสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมสมัยโบราณ
ในลุ่มน้ำทวน (จ.กาญจนบุรี)-จะนะสามพัน (จ.สุพรรณบุรี) โดยรองศาสตราจารย์สุพล นาถะ
พันธุ์ และอาจารย์ศิริพจน์ เหล่ามานะเจริญ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร สนับสนุน
โดย บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) สิงหาคม-กันยายน 2552]

บ้านเมืองยุคแรกเริ่มบนผืนแผ่นดินไทย

ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 9-10 เป็นต้นมา ผู้คนบริเวณลุ่ม
แม่น้ำเจ้าพระยา เริ่มคุ้นเคยกับวัฒนธรรมอินเดีย เริ่มมีการ
จัดระเบียบสังคมแบบอินเดีย รวมทั้งชาวอินเดียที่นับถือ
ศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธได้นำศาสนาของตนเข้ามา
เผยแผ่ให้ชาวพื้นเมืองด้วย

ส่งผลให้ต่อมาราวพุทธศตวรรษที่ 11 ในบริเวณภาค
กลางของประเทศไทยได้พัฒนาเป็นบ้านเมืองที่ชัดเจน เรียก
ว่า “ทวารวดี”

หลักฐานโบราณคดีสำคัญส่วนใหญ่ในสมัยทวารวดี คือ
โบราณสถาน โบราณวัตถุ เนื่องในพุทธศาสนานิกายเถรวาท
เช่น จารึก พระพุทธรูป ธรรมจักรศิลา และประติมากรรม
ต่างๆ ซึ่งมีรูปแบบทางศิลปกรรมเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน

ซึ่งในระยะแรกได้รับอิทธิพลศิลปะอินเดีย ต่อมาได้พัฒนา
เป็นแบบพื้นเมือง และระยะหลังได้รับอิทธิพลศิลปะเขมร
เข้ามาปะปน

ศิลปะทวารวดีนี้ ยังพบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก
เฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้อีกด้วย

[คัดมาจัดย่อหน้าใหม่จากหนังสือ *ประวัติศาสตร์ชาติไทย*
ของ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ.
2558 หน้า 54-56]

ภิกษุสาวก 3 รูป
ครองจีวร ถือบาตร ทำท่า
บิณฑบาต ประติมากรรมดิน
เผา ฝีมือช่างแบบทวารวดี
ราวหลัง พ.ศ.1000 เป็นหลัก
ฐานเก่าสุดที่แสดงว่ามีพระ
สงฆ์ในดินแดนสุวรรณภูมิ
พบที่เมืองอู่ทอง อ.อู่ทอง
จ.สุพรรณบุรี (ภาพจาก
หนังสือ *สุวรรณภูมิ โดย
ธนิศ อยู่โพธิ์ กรมศิลปากร
พิมพ์เมื่อ พ.ศ.2510)*

[จากหนังสือ *กาลานุกรม พระพุ*

ปันข้อความเผยแพร่ผ่าน

หลักฐานประวัติศาสตร์
เผยแพร่สู่สาธารณะหลาย
รณภูมิ ราว พ.ศ.1000

ชาติเป็นสิ่งใหม่ล่าสุดเพิ่ง

ทวารวดี การศึกษาวิเคราะห์

รติดต่อกับอินเดียมาตั้งแต่

ย์กลางพุทธศาสนาที่เก่าแก่

ทวารวดี มีทั้งมหายานและ

ก ไม่ว่าจะเป็นกายใด ในอุททอง

ะสมณทูต อุตตระเถระ และ

บพบหลักฐานอยู่ในจารึกของ

ๆ ที่มีจารึกของพระองค์ระบุ

วรรณภูมิมีอยู่ใน มหาวงศ์

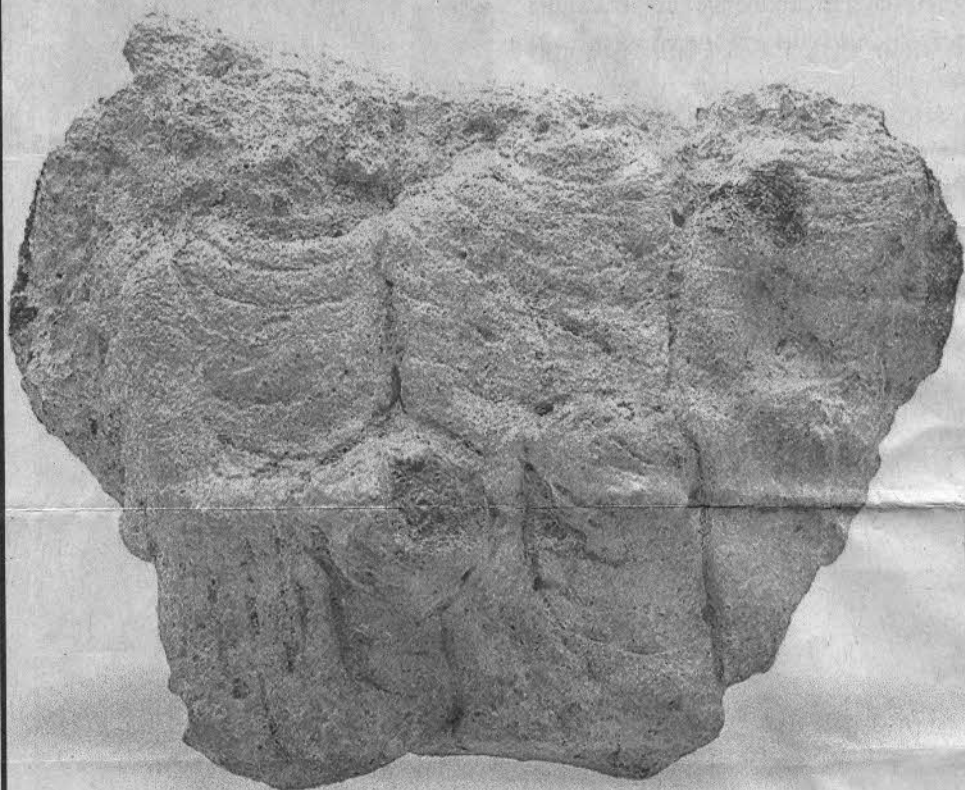
า (พร้อมการค้า) เมื่อราว

ข้อมูลวัฒนธรรมสมัยโบราณ

ศาสตราจารย์สุรพล นาคะ

วิทยาลัยศิลปากร สนับสนุน

ภิกษุสาวก 3 รูป
ครองจีวร ถือบาตร ทำท่า
บิณฑบาต ประติมากรรมดิน
เผา ฝีมือช่างแบบทวารวดี
ราวหลัง พ.ศ.1000 เป็นหลัก
ฐานเก่าสุดที่แสดงว่ามีพระ
สงฆ์ในดินแดนสุวรรณภูมิ
พบที่เมืองอุททอง อ.อุททอง
จ.สุพรรณบุรี (ภาพจาก
หนังสือ สุวัณณภูมิ โดย
ธนิต อยู่โพธิ์ กรมศิลปากร
พิมพ์เมื่อ พ.ศ.2510)

☞ ทวาราวดี ในที่แห่งสุวรรณภูมิ

พ.ศ. ๑๑๕๐ (โดยประมาณ; ค.ศ. 600) อารยธรรมทวาราวดี ของชนชาติมอญ ได้รุ่งเรืองเด่น
ขึ้นมาในดินแดนที่เป็นประเทศไทยปัจจุบัน แถบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ตั้งเมืองหลวงที่นครปฐม
เป็นแหล่งรับวัฒนธรรมชมพูทวีป รวมทั้งพระพุทธศาสนา แล้วเผยแพร่ออกไปในเขมร พม่า ไทยช้วนาน
จนเลือนหายไป ในอาณาจักรสยามยุคสุโขทัยแห่ง พ.ศ.ที่ ๑๘-๑๙

อาณาจักรทวาราวดีนี้เจริญขึ้นมาในดินแดนที่ถือว่าเคยเป็นถิ่นซึ่งเรียกว่าสุวรรณภูมิในสมัย
โบราณ ตั้งแต่ก่อนยุคอโศก ใน พ.ศ.ที่ ๓